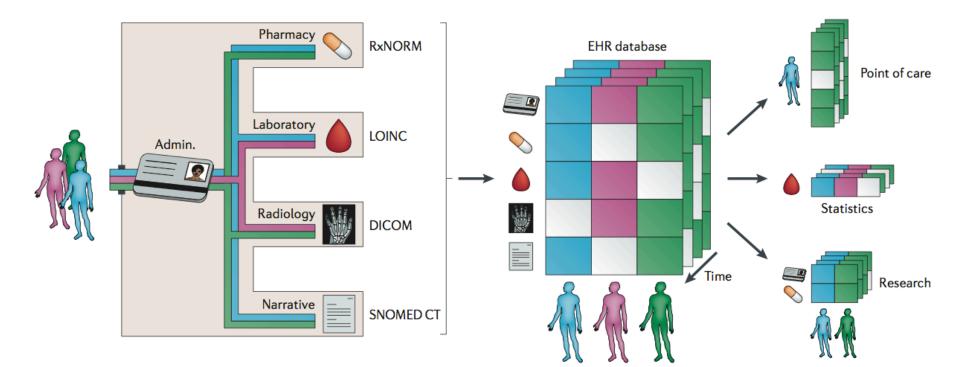
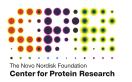
Medical informatics

Linking diseases, drugs, and adverse reactions

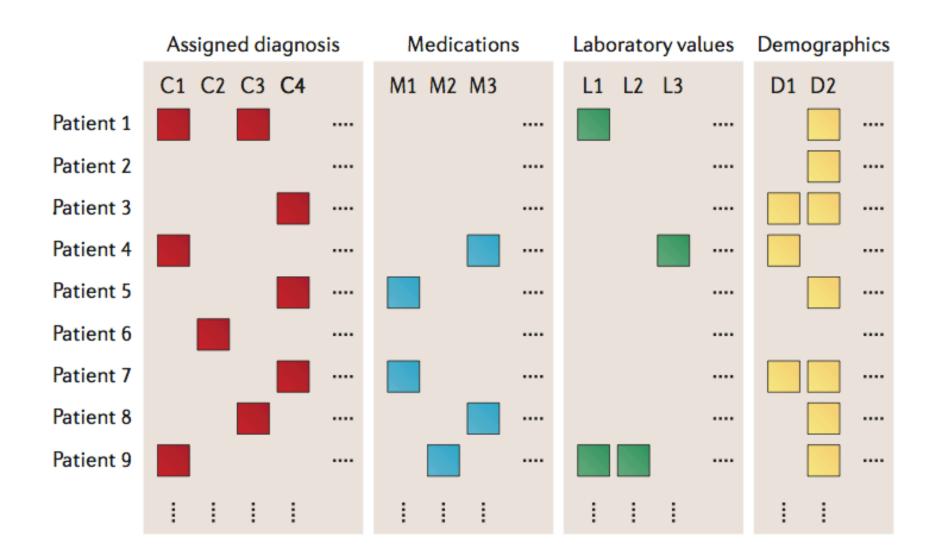

Lars Juhl Jensen

structured data

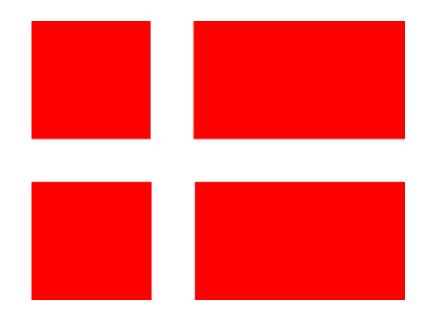
Jensen et al., Nature Reviews Genetics, 2012

unstructured data

det drejer sig om en 36-årig sygemeldt mand der overflyttes fra frederiksberg hospital, afdeling m.h.p. længerevarende rehabiliteringsophold., er allergisk overfor kat og parfume, men tåler penicillin. ..... er i besiddelse af en vis indsigt og virker svært forpint. ang. det at vi tilråder, at hun har brug for at være mere i afd., siger hun mange spørgsmål omkring skizofreni og er meget bekymret for hvordan hendes fremtid ser ud. er meget plaget af tanketræghed og er bange for at det er et led i sygdommen. der siges til hende at det godt kan være bivirkning af risperdal men at haft hallucinationer på nogen af sanserne ...... har været til lægesamtale idag. der snakkes en del om diagnose og at pernille har svært ved at forholde sig til at have diagnosen skizofreni, det virker som om pernille er blevet lidt mere afslappet, selvom hun stadig har gang i mange ting. ..... pt. møder til samtale i dag, hvor vi gennemgår mit udkast til erklæringen til pensionskassen. endvidere udspørges der til pt.s diverse symptomer på paranoid skizofreni. ...... i denne beskriver hun at "hendes største problem nok er den manglende sociale evne, som er en følge af sygdommen (paranoid skizofreni) og henviser til contras beskrivelse" .... Pt. Nævner sin mor, som han mener har en nervøs lidelse, muligvis social fobi ...... pt. har her til aften angivet tiltagende bivirkninger i form af trækninger i nakken, indre uro og stivhed af fingre. ..... pt. har fået svar på sit ekg, som viser sinus rytme med enkelte ventrikulære ekstrasystoler uforandret fra tidl. ..... med baggrund i oplysninger om tidligere maniske episoder præget af irritabilitet, hyperaktivitet og øget seksuel interesse revurderes diagnosen til bipolar affektiv sindslidelse. følges i distrikt vest med psykologsamtaler. ..... har i dag tydeligvis brug for en faglig forklaring på hendes symptomer. det drejer sig om paranoia, uvirkelighedsfølelser, influenssympt. og koncentrationsbesvær. det største problem er dog samværet med andre. ..... det er specielt om natten det påvirker hendes astma., klg. desuden over uro i benene. ....., xxx nævner på et tidspunkt, hun er bange for, tidligere tiders spiseforstyrrelser er ved at dukke op igen. ..... xxx har haft søvnbesvær og har af vagtlægen i aftes fået tabl. imovane 7,5 mg med god effekt. ..... kl 19, pinex, tabletter, 500 mg, indtaget dosis: 1 gram, for hovedpine. ..... pt. er henvist til at drøfte sagen nærmere med soc.rdg. xxx og lade sig rådgive her før hun evt. kontakter den kommunale sagsbeh. pt. bliver i den del af samtalen irritabel og devaluerende.

central registries

hospital EHR systems

opt-out

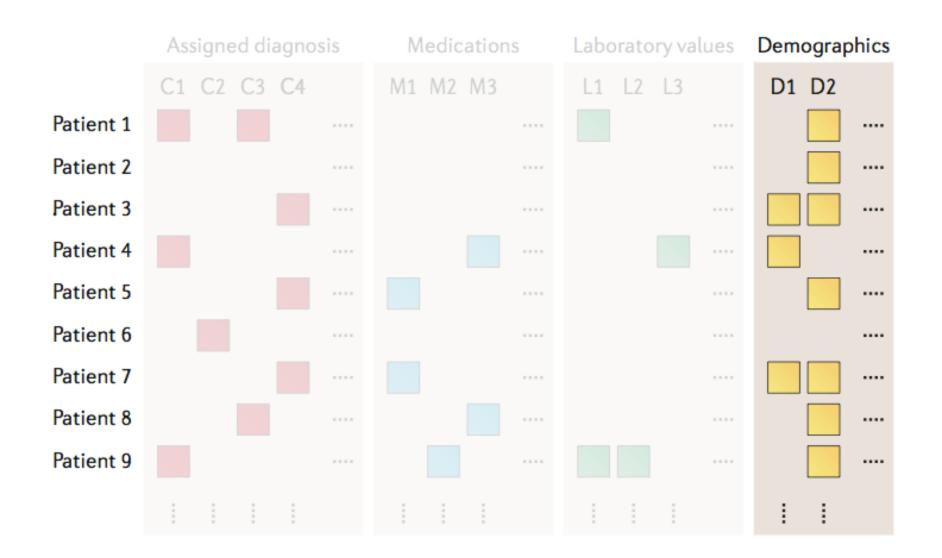
opt-in

registry data

civil registration system

established in 1968

CPR number

Jensen et al., Nature Reviews Genetics, 2012

national discharge registry

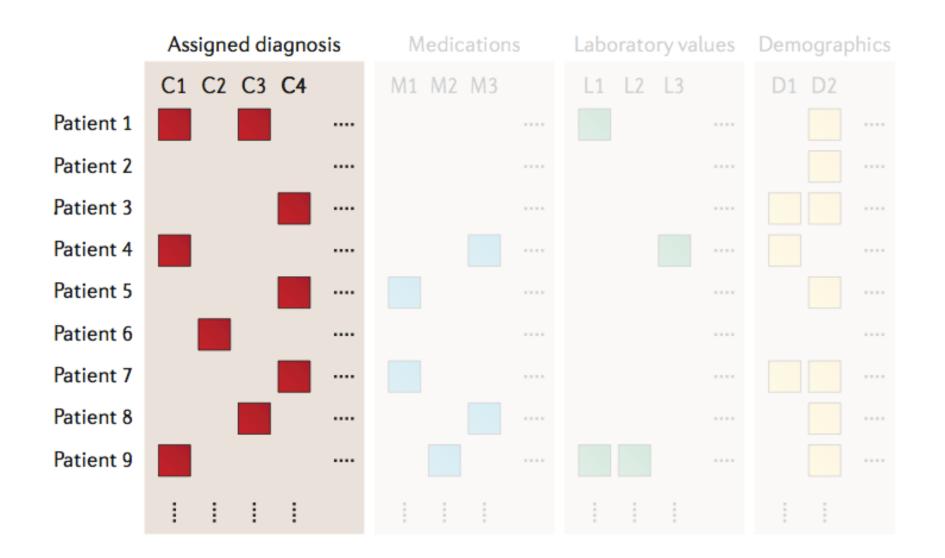
6.2 million patients

45 million admissions

68 million records

119 million diagnosis

ICD-10

Jensen et al., Nature Reviews Genetics, 2012

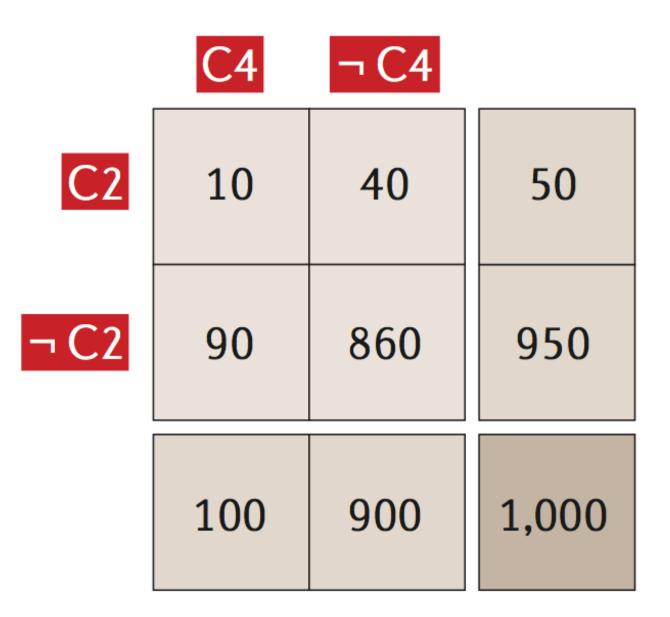
not research

reimbursement

diagnosis trajectories

comorbidity

contingency table

confounding factors

"known knowns"

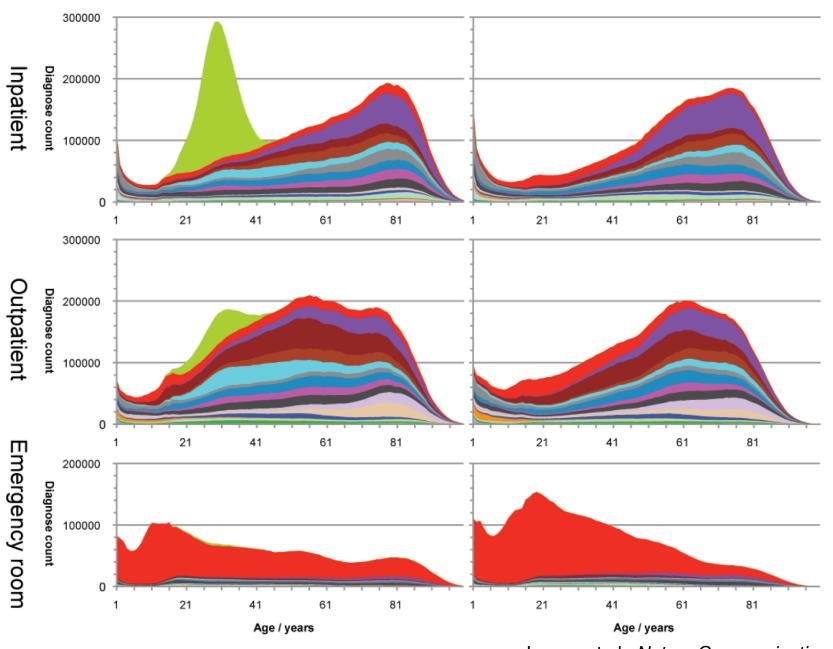

type of hospital encounter

Female

Male

Jensen et al., Nature Communications, 2014

"known unknowns"

smoking

diet

"unknown unknowns"

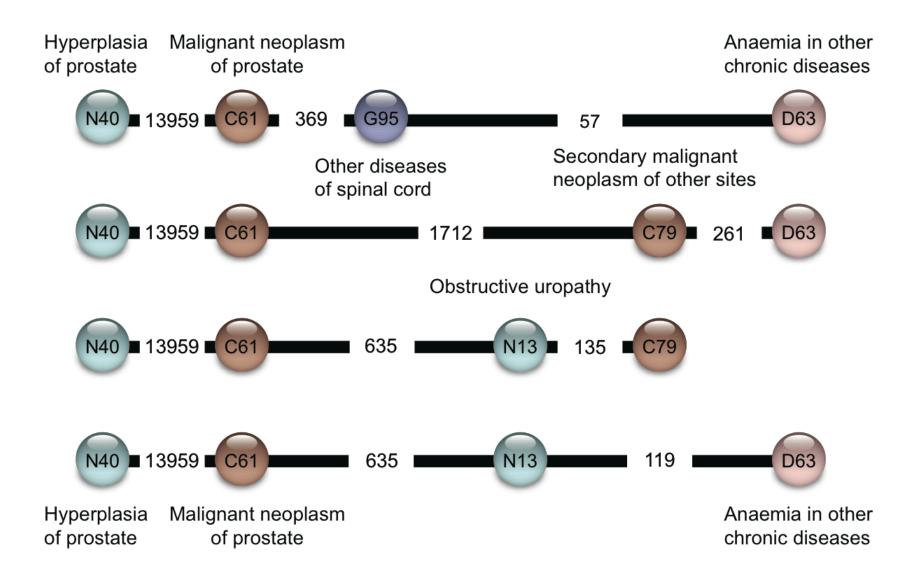
reporting biases

matched controls

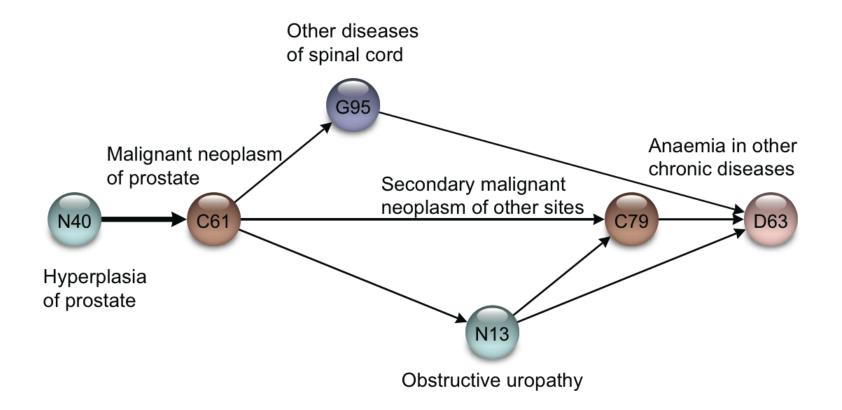
proxy diagnoses

temporal correlations

diagnosis trajectories

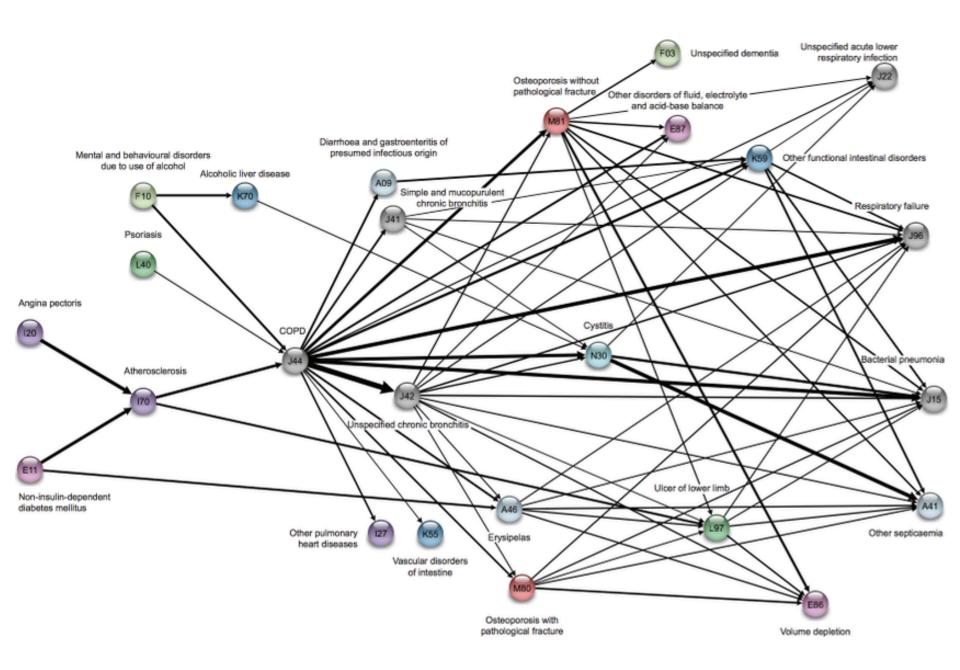

trajectory networks

Jensen et al., Nature Communications, 2014

key diagnoses

Jensen et al., Nature Communications, 2014

direct medical implications

clinical text

unstructured data

det drejer sig om en 36-årig sygemeldt mand der overflyttes fra frederiksberg hospital, afdeling m.h.p. længerevarende rehabiliteringsophold., er allergisk overfor kat og parfume, men tåler penicillin. ..... er i besiddelse af en vis indsigt og virker svært forpint. ang. det at vi tilråder, at hun har brug for at være mere i afd., siger hun mange spørgsmål omkring skizofreni og er meget bekymret for hvordan hendes fremtid ser ud. er meget plaget af tanketræghed og er bange for at det er et led i sygdommen. der siges til hende at det godt kan være bivirkning af risperdal men at haft hallucinationer på nogen af sanserne ...... har været til lægesamtale idag. der snakkes en del om diagnose og at pernille har svært ved at forholde sig til at have diagnosen skizofreni, det virker som om pernille er blevet lidt mere afslappet, selvom hun stadig har gang i mange ting. ..... pt. møder til samtale i dag, hvor vi gennemgår mit udkast til erklæringen til pensionskassen. endvidere udspørges der til pt.s diverse symptomer på paranoid skizofreni. ...... i denne beskriver hun at "hendes største problem nok er den manglende sociale evne, som er en følge af sygdommen (paranoid skizofreni) og henviser til contras beskrivelse" .... Pt. Nævner sin mor, som han mener har en nervøs lidelse, muligvis social fobi ...... pt. har her til aften angivet tiltagende bivirkninger i form af trækninger i nakken, indre uro og stivhed af fingre. ..... pt. har fået svar på sit ekg, som viser sinus rytme med enkelte ventrikulære ekstrasystoler uforandret fra tidl. ..... med baggrund i oplysninger om tidligere maniske episoder præget af irritabilitet, hyperaktivitet og øget seksuel interesse revurderes diagnosen til bipolar affektiv sindslidelse. følges i distrikt vest med psykologsamtaler. ..... har i dag tydeligvis brug for en faglig forklaring på hendes symptomer. det drejer sig om paranoia, uvirkelighedsfølelser, influenssympt. og koncentrationsbesvær. det største problem er dog samværet med andre. ..... det er specielt om natten det påvirker hendes astma., klg. desuden over uro i benene. ....., xxx nævner på et tidspunkt, hun er bange for, tidligere tiders spiseforstyrrelser er ved at dukke op igen. ..... xxx har haft søvnbesvær og har af vagtlægen i aftes fået tabl. imovane 7,5 mg med god effekt. ..... kl 19, pinex, tabletter, 500 mg, indtaget dosis: 1 gram, for hovedpine. ..... pt. er henvist til at drøfte sagen nærmere med soc.rdg. xxx og lade sig rådgive her før hun evt. kontakter den kommunale sagsbeh. pt. bliver i den del af samtalen irritabel og devaluerende.

free text

Danish

complex terminology

busy doctors

abbreviations

misspellings

a lot of it

computer

as smart as a dog

teach it specific tricks

named entity recognition

comprehensive dictionary

diseases

adverse drug reactions

synonyms

orthographic variation

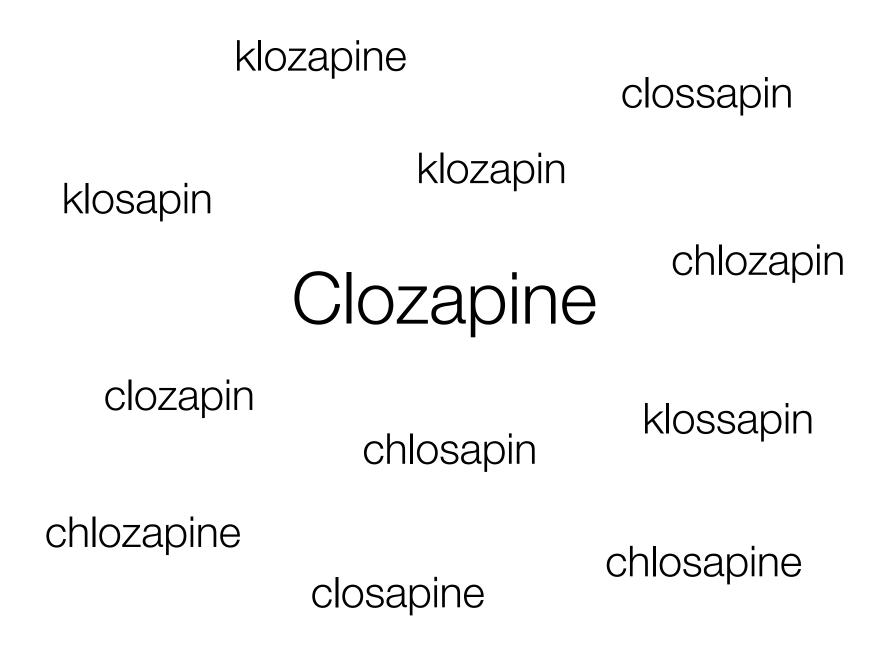
flexible matching

hyphens and spaces

expansion rules

spelling variants

Clozapine

"black list"

pest eller kolera

pharmacovigilance

clinical trials

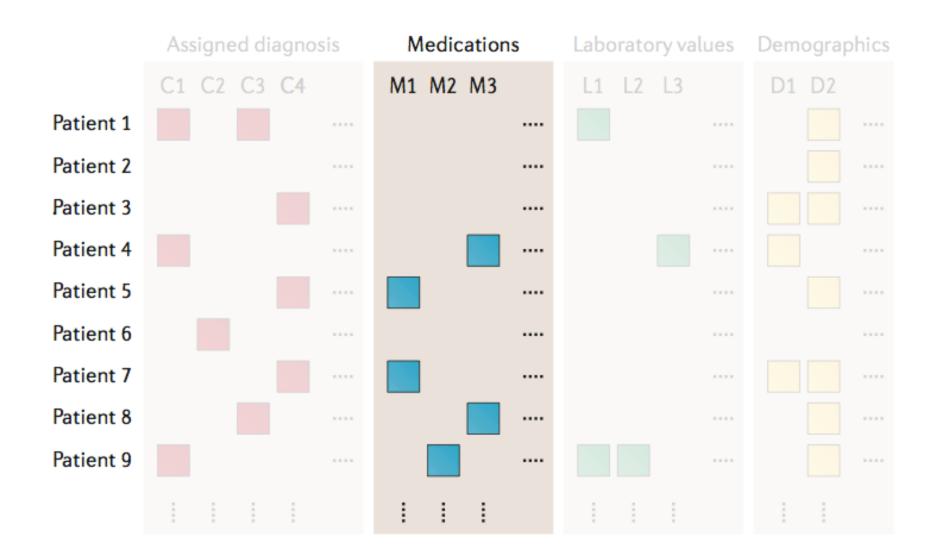
spontaneous reports

(Note: Identities of Report Patient (Initials or Record, only)	Age	Sex	Wei		/ Height
05 DEC	200655	M	E	30	168
Adverse Reaction Description:	DESC Dat	e of Onset	of Reacti	ion: 29	, 11,
Patient with A	The state of the s	the second s			
hAD DIAGNOST			fin	shou	NINC
Severe Stenosi			IAT	Dur	ZINC
Which experi	auca 1 1	in for	1010	AND :	SUCT
New hypotensio	NNOT	relieu	ed w	ith A	nAn
omg (several 0.8m	y soluses	AND	IAB	P. IN	pro
alter hypnocont	some 20	ping	tim	TANT	1AP-
GUEN. PLALERG	tic reac	TON	10	-010 -	0 15
All Drug Therapy Prior to Reaction	Daily Dosage	Date	Date		
Asterisk Suspected Drug(s) (please use trade names)	and Route		Stopped	Reasor	n for Us
ASPIRIN	300mg 0	29/4/06	-	NIS	TEM
Clopinornel	300 30			NS	
TEMAZEDAM &	LOAD WE DOR	29/11/05	0	SEDA	tim
STINGLAAM	IV bolus + INfusin	19/1/00	29/4/0	6 NSTE	m (
MIDAZOLAM	2m IV	29/4/04			nah
OM MIRAQUE	90 me 10	29/110	1. 1.		INGO
\$ 100002370		29/4/0	62910/		NGUN
Treatment (of reaction) : An Am of Outcome: Recovered Not Yet F		roconh			
Sequelae: No Yes				ate of Death	ARCI
Comments (as relevant history allore		ure to this dru			1
NO KNOWN All	engres	before	2 th	y en	god
hAD ANGLOGRAM	IN AN	ome	nosi	nom	. *
	re DAY	, K	each	ON D	ORI
PCL			)aec	-	
Reporting Doctor, Pharmacist,	etc:	P	02		
Name:					
Address:					

underreporting

text/data mining

medication

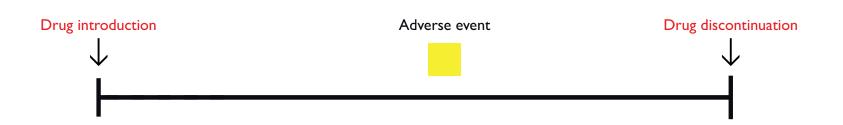

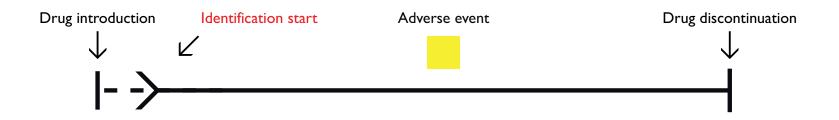
Jensen et al., Nature Reviews Genetics, 2012

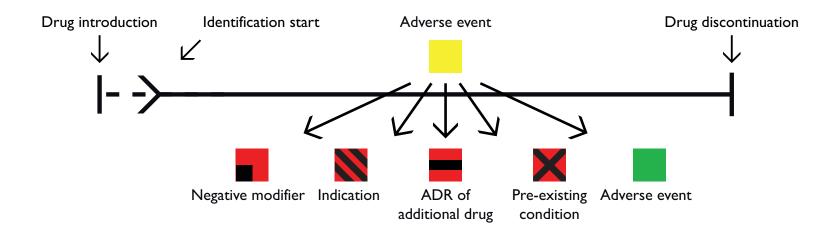
adverse events

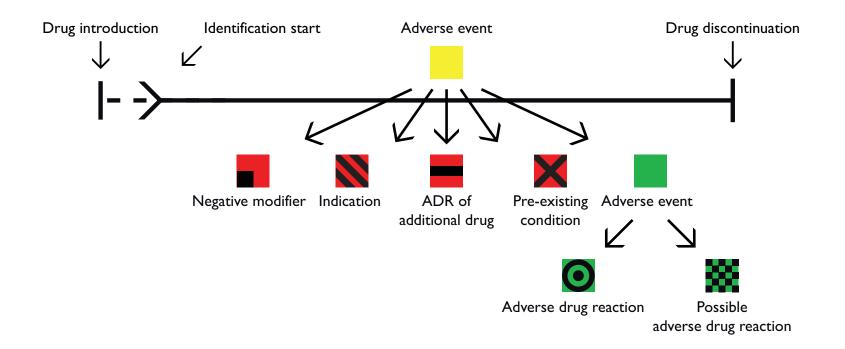
det drejer sig om en 36-årig sygemeldt mand der overflyttes fra frederiksberg hospital, afdeling m.h.p. længerevarende rehabiliteringsophold., er allergisk overfor kat og parfume, men tåler penicillin. ..... er i besiddelse af en vis indsigt og virker svært forpint. ang. det at vi tilråder, at hun har brug for at være mere i afd., siger hun mange spørgsmål omkring skizofreni og er meget bekymret for hvordan hendes fremtid ser ud. er meget plaget af tanketræghed og er bange for at det er et led i sygdommen. der siges til hende at det godt kan være bivirkning af risperdal men at haft hallucinationer på nogen af sanserne ...... har været til lægesamtale idag. der snakkes en del om diagnose og at pernille har svært ved at forholde sig til at have diagnosen skizofreni, det virker som om pernille er blevet lidt mere afslappet, selvom hun stadig har gang i mange ting. ..... pt. møder til samtale i dag, hvor vi gennemgår mit udkast til erklæringen til pensionskassen. endvidere udspørges der til pt.s diverse symptomer på paranoid skizofreni. ...... i denne beskriver hun at "hendes største problem nok er den manglende sociale evne, som er en følge af sygdommen (paranoid skizofreni) og henviser til contras beskrivelse" .... Pt. Nævner sin mor, som han mener har en nervøs lidelse, muligvis social fobi ...... pt. har her til aften angivet tiltagende bivirkninger i form af trækninger i nakken, indre uro og stivhed af fingre. ..... pt. har fået svar på sit ekg, som viser sinus rytme med enkelte ventrikulære ekstrasystoler uforandret fra tidl. ..... med baggrund i oplysninger om tidligere maniske episoder præget af irritabilitet, hyperaktivitet og øget seksuel interesse revurderes diagnosen til bipolar affektiv sindslidelse. følges i distrikt vest med psykologsamtaler. ..... har i dag tydeligvis brug for en faglig forklaring på hendes symptomer. det drejer sig om paranoia, uvirkelighedsfølelser, influenssympt. og koncentrationsbesvær. det største problem er dog samværet med andre. ..... det er specielt om natten det påvirker hendes astma., klg. desuden over uro i benene. ....., xxx nævner på et tidspunkt, hun er bange for, tidligere tiders spiseforstyrrelser er ved at dukke op igen. ..... xxx har haft søvnbesvær og har af vagtlægen i aftes fået tabl. imovane 7,5 mg med god effekt. ..... kl 19, pinex, tabletter, 500 mg, indtaget dosis: 1 gram, for hovedpine. ..... pt. er henvist til at drøfte sagen nærmere med soc.rdg. xxx og lade sig rådgive her før hun evt. kontakter den kommunale sagsbeh. pt. bliver i den del af samtalen irritabel og devaluerende.

hand-crafted rules

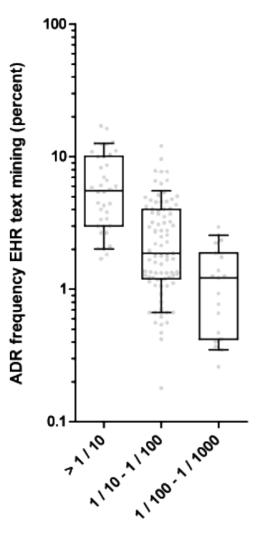

recall known ADRs

estimate ADR frequencies

ADR frequency reported by manufacturer

discover new ADRs

Drug substance

ChlordiazepoxideNSimvastatinPDipyridamoleVCitalopramPBendroflumethiazideA

ADEp-valueNystagmus4.0e-8Personality changes8.4e-8Visual impairment4.4e-4Psychosis8.8e-4Apoplexy8.5e-3

Acknowledgments

EHR text mining

Peter Bjødstrup Jensen **Robert Friksson** Henriette Schmock Francisco S. Roque Anders Juul Marlene Dalgaard Massimo Andreatta Sune Frankild **Eva Roitmann** Thomas Hansen Karen Søeby Søren Bredkjær Thomas Werge Søren Brunak

Disease trajectories

Anders Bøck Jensen Tudor Oprea Pope Moseley Søren Brunak

Adverse drug reactions

Robert Eriksson Thomas Werge Søren Brunak

Danish Agency for Science Technology and Innovation Ministry of Science Technology and Innovation

